

BLOGI

Digitaalisesta eurosta kaavaillaan tapaa varmistaa maksamisen sujuvuus

Raha ja maksaminen | 04.12.2024 | Tuomas Välimäki

KIRJOITTAJA

Tuomas Välimäki
Johtokunnan jäsen

Maksamisen viimeaikaisten häiriöiden yhteydessä olemme muistutelleet ihmisiä siitä, että kannattaa varmistaa useampi kuin yksi tapa hoitaa maksut ja sähköinen tunnistautuminen. Tämän tärkeys tulee esille, kun se itselle tutuin maksu- tai tunnistautumisen tapa on jostain syystä pois käytöstä.

Käteistä on hyvä pitää saatavilla hieman. Tilin avaaminen ja aktiivinen käyttö useammassa kuin yhdessä pankissa on myös yksi varaventiili, pikamaksamisen mobiilisovellus toinen. Lisäksi muuhun kuin pankkiasiointiin kannattaa käyttää muita tapoja tunnistautua kuin pankkitunnuksia, esimerkiksi mobiilivarmennetta.

Voisiko eurooppalaisten keskuspankkien suunnittelema digitaalinen euro olla keino parantaa maksamisen varmuutta tulevaisuudessa?

Lyhyt vastaus: Kyllä.

Digitaalinen euro toisi toteutuessaan uuden maksamisen vaihtoehdon euroalueen kansalaisille. Maksutavan, joka toimisi laajasti eri paikoissa ja olosuhteissa. Se olisi myös vastaus tilanteisiin, kun tavallinen pankkikortti ei toimi tai verkkopankki valittaa hetkellistä häiriötä.

Kerron vielä lyhyesti, mikä digitaalinen euro eli digieuro oikein on. Se on sähköinen versio käteisestä, ja sitä me euromaiden keskuspankeissa parhaillaan hahmottelemme. Kun fyysisen käteisen käyttö vähenee, tarvitsemme aivan uudenlaisen sähköisen maksuvälineen.

Mutta miksi? Sähköinen maksaminen on Euroopassa nykyään pitkälti muiden kuin eurooppalaisten toimijoiden varassa. Käteisen käytön vähetessä maksaminen yksipuolistuu, mikä

merkitsee toimintavarmuuden heikkenemistä ja kilpailun vähenemistä. On selvää, että jos kuluttajien käytössä on vain yhden teknisen ratkaisun varassa toimiva järjestelmä, sen toimintavarmuus on heikempi kuin useamman järjestelyn. Lisäksi maksamisen yksipuolistuminen poistaa maksutapojen välisen kilpailun, mikä osaltaan voi johtaa maksamisen kustannusten tarpeettomaan paisumiseen. Toteutuessaan digitaalinen euro siis parantaisi toimintavarmuutta ja kirittäisi kilpailua.

Meillä euroalueen keskuspankeissa on käynnissä valmisteluvaihe, jossa tällä hetkellä selvitämme erilaisia toteutusvaihtoehtoja tulevaisuuden sähköiselle käteiselle. Tämä uudenlainen maksutapa vaatii kuitenkin myös uutta lainsäädäntöä tuekseen. Vasta sitten, kun lainsäädäntö valmistuu, voimme kehittää varsinaisen käsinkosketeltavan tuotteen – jos sähköisen maksamisen kohdalla näin voi sanoa. Digitaalisten eurojen liikkeeseenlaskuun ryhdytään, jos teknisten ratkaisujen valmistuttua arvioimme tällaisen uudenlaisen sähköisen käteisen hyödyt riittävän suuriksi.

Kuinka yleinen digieurosta voi tulla, kun kuluttajalle hyvin toimivia maksutapoja on jo tarjolla?

On hyvin mahdollista, ettei digieurosta koskaan tulekaan se kaikista suosituin maksutapa, eikä se edes ole pyrkimyksemme. Emme suinkaan halua korjata maksutapojen yksipuolistumista uudella monopolituotteella. Digieurojen etu voi kuitenkin olla se, että nyt ollaan suunnittelemassa sähköistä maksutapaa, joka toimii liki kaikissa maksamisen tilanteissa kaikkialla euroalueella.

Tämä etu on kenties suurempi kuin heti tajuamme. Voimme yrittää hahmottaa sitä ajattelemalla meille tutumpaa maksamisen tapaa eli käteistä.

Vaikka käteisen käyttö on vähentynyt, sen vertaansa vailla oleva ominaisuus on yhä se, että se on laajimmin eri puolilla euroaluetta käytössä oleva maksamisen tapa. Jos sähköisessä maksamisessa on häiriö, voi käteinen pelastaa pulasta kaupan kassalla tai vaikka taksin kyydissä, jos korttimaksu ei mene läpi. Veikkaan, että vaikka et itse juuri koskaan käyttäisi käteistä, on sinullakin pieni määrä käteistä lompakossa tai kotona ihan vain varmuuden vuoksi.

Emme ole luopumassa käteisen liikkeeseen laskemisesta. Itse asiassa pyrimme monin tavoin varmistamaan fyysisen käteisen saatavuuden ja käytettävyyden jatkossakin. Kuitenkin uskon, että digieurot voisivat olla käteisen rinnalla myös maksamista turvaava kotivara, jonka vuoksi sen voi tulevaisuudessa ottaa käyttöön itse asiassa useampi kuin moni uskoisi.

Asiasanat

digieuro, digitaalinen euro, maksaminen, sähköinen maksaminen